

Johann Fecht

Decanus Facultatis Theologicæ In Universitate Rostochiensi, Jo. Fechtius ... Ad Exeqvias Viri Summe Rev. Et Excellentissimi Zachariæ Grapii, D. Et Prof. P. Ecclesiæ Ad S. Jacob. Archi-Diaconi ... Invitat : [Perscriptum sub Facultatis Theologicae sigillo, die XXVIII. Februarii, anno MDCCXIII.]

Rostochii: Wepplingius, [1713]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn755499484>

Druck Freier Zugang

DECANUS

FACULTATIS THEOLOGICÆ

IN UNIVERSITATE ROSTOCHIENSI,

JO. FECHTIUS, D.

P. P. CONSIST. DUC. CONSIL. ET DISTR. ROST. SUPERINT.
FAC. TH. ET ACAD. SENIOR,

AD EXEQVIAS

VIRI SUMME REY. ET EXCELLENTISSIMI;

ZACHARIÆ GRAPPI, D.

ET PROF. P. ECCLESIAE AD S. JACOB.
ARCHI-DIACONI,

PER MAXIMA UNDIQVAq; MERITA GRAVISSIMI,
PRÆMATURA FUNESTAq; MORTE CUM OMNILIM BONO-
RUM EXQUISITISSIMO DOLORE NOBIS EREPTI,
SUO ET TOTIUS COLLEGII THEOLOGICI

NOMINE

Magnificum Ac. RECTOREM,
OMNESQVE CUJUSCUNQVE DIGNITATIS ET
ORDINIS ACADEMIÆ CIVES

OFFICIOSE ATQVE PERAMANTER INVITAT.

ROSTOCHII,

Typis JOH. WEPPLINGI, SERENISS. PRINC. ET ACAD. Typogr.

LB FP Grape, Zacharias 1713/8

M. 271. A.

121

Vamqvam luctu-
osum illum , vereque lamen-
tabilem , qui in funere GRAPIANO
Academiam , Facultatem præcipue
Theologicam , perculit , casum uni-
versa defleat civitas , mœrore confici-
atur Senatus , contabescat squalore
sacer Ecclesiæ ordo , profundant lacy-
mas cives & inquilini, ploratu , lamen-

tisqve & planctibus tota personet regio , suspiriis fletibusqve
consumatur uxor cum liberis , raroque exemplo maximi minimi
mœrore luctuque pectora inundent , cœlumqve gemitibus & supi-
riis impleant , nullum tamen ordinem statumqve præmaturus an-
ti Theologi excessus gravius acerbiusqve adflixit , qvam eos quido-
ctrina exemploque universæ curam agere Ecclesiæ, eandemque vel in-
struere præsidio, vel exornare opera Divino mandato jubentur. Qui
vel de Rep. vel de partibus ejus studio operaque præclare mereatur,
eorum (e vita excessus integras civitates & provincias , quibus im-
mortali cum nominis sui gloria præfuerunt , in inconsolabilem sæ-
pe dolorem , cum ignorent , jacturam , bono publico illatam , quo
pacto resarciant , conjiciunt. At qui Divinis præsiidiis , ut res Ec-
clesiæ religionisqve curarent , instructi , earundem salutem. donis
muneribusqve supra vulgarem sortem polentes , salutari adiran-
doque successu fructuque promoverunt , his si ex hoc mundo dece-
dant , si operam suam , si bene de nobis merendi studium Ecclesiæ
subtrahant , deflendis & si fieri possit , revocandis in vitam , quis
lacrymarum imber suffecerit ? Habuit Ecclesia hic nostra & Aca-
demia superioribus temporibus viros , in quolibet Theologicæ eru-
ditionis genere illustres , qui tanquam Atlantes doctrinam sua-
rum humeris fulcrisqve sustentare Ecclesiæ corpus , illiusqve famam
æternitatis templo inserere poterant & consecrare. His GRA-
PIUS nulla in re minor , si vitæ ei diuturnior usura concessa fuisset,
illorum operam meritaque , in fastigium , quo altius adscendi non
potuisset. (erat enim & ingenio & doctrinarum copia & patientia
labo-

laborum nemini impar) eluctatus fuisset. Erat GRAPIO Divinum ingenium, quo res quaslibet, à selectas, & capere facile & penetrare intime poterat. Erat judicandi facultas, qua citra laborem, citra negotiosum scrutinium, veritatem ab errore & solidum à fucoso discernere posset. Erat laborum tolerantia miraculo non absimilis, qua legere innumera, lecta digerere in ordinem, digesta dijudicataque calamo describere & in aternitatis usum induere typis poterat. Vix dimidiam absolvit ejus ætatis partem, quam homini, si assurgat ad summum quasi fastigium, juxta consuetum naturæ ordinem, obtingere Divinus Moses olim edixerat, & quæ scriptorum moles, quæ argumentorum varietas, in lucem publicam, ab eo non fuit protrusa? Signabimus postea operum scriptorumq; viri quendam indicem, ne eorum apud posteros nostros memoria obliteretur. In his oculis tuis, quisquis es, intuere & animo tuo representare memorabilem illam Tractationem, triplici libro descriptam, quibus titulum præscripsit: *Theologiam recens controversam, continuatam & absolutam*. Quantam hæc quamq; variam præfert variorum scriptorum lectionem? Nec enim in eadem comparent vulgaria tantum, notaque omnibus nomina. Ipsam Galliam, Angliam, Belgium, Italiam & regna supra vel ad Oceanum alia pervagatur, aque horum doctoribus minus recte, neque sanioris doctrinæ, ab Apostolo nobis tantopere commendatæ, analogiæ convenienter vel dicta vel Theologiæ corpori illata, emendat, castigat, exque verioris Ecclesiæ pomœriis proscribit. Quod quam parce timideque ab aliis factum fuerit, res loquitur ipsa. Quibusdam quidem generalem religionis faciem amantibus, videbuntur hæc disquisitiones neque necessariæ esse neque fructuosæ, causatis, subtilitates esse vel Metaphysicas, vel ex curiosa magis quam solida & ad serium in Christianismo usum directa intentione profectas. Sed GRAPIO persuasum fuerat, nullum veritatis à DEO revelatæ partem more hujus seculi hominum parvi pendendam esse, cum quicquid ex ore DEI egrederetur, pretium ab ipso auctore suo obtineret, quale Divinæ majestati conveniret. Quam veritatem, nauci facere, nasoque, quod in proverbio dicitur, adunco suspendere, non iniquum tantum in Deum, sed blasphemum

num esse reputabat. Erat GRAPIUS irreconciliabilis Syncretismi osor. Hoc hominum genus patrum nostrorum memoria ingentes in Ecclesia nostramet excitavit turbas. Praverunt facile ejus temporis Theologi, in quam sentiendi scribendiqve licentiam, nisi Theologorum, veritatem coelestem justo pondere aestimantium, opera obex ei poneretur, illa religionum confusio abitura esset. Illi dum malo huic, ex ipsis pacis atqve concordiae blandimentis vires acquirenti, obicem ponerent, alia caput extulit secta, quæ sub severioris pietatis delinimento, relegatis ad ortum sanis litigatoribus, eandem cum Syncretistis cantilenam media in Ecclesia nostra, majoriqve, quod temporis nostri fatum est, cum successu, occineret. Hos Pietistarum nomenclatura insigniri ipsorummet nonnulli magnæ sibi gloriæ ducebant, alii fabulam esse Pietismum nugati, de illata sibi atroci injuria conquerebantur. Videbantur hi severioris Christianorum vitæ professores, eo præcipue tempore, cum institutum illud nondum in anilem illam, quæ postea obrepfit, superstitionem & mentium humanarum ludibrium degenerasset, tolerandi esse, quod & nonnulli quandoqve impense laudabant. Tandem quo vel figmenta ista vel molimina tenderent, non tam dolendo quam execrando experimento omnium oculis patuit, cum ex Pietismo Indifferentismus, ille non amplius clam & dissimulanter, sed propalam atqve in oculis totius Ecclesiæ, popullulavit, quem ex politicorum ordine apertissime plurimi planissimeqve, ex Theologorum classe, quotquot huic monstro ealami orisque arma opponere reformidant, profiteri non amplius erubescunt. GRAPIUS his se infestum irreconciliabilemque inimicum ut profiteretur, nullam unquam occasionem neglexit. Erat enim pectus ipsius probum, sincerum, candidum, non illitum fuce, non pigmento obductum, non purpurisso & lenociniis adulteratum. Quicquid novorum placitorum, sententiarum, opinionum, ab iis, qui vel ostentando ingenio, vel turbandæ nostrarum partium concordiae, vel dilatandæ credendi sentiendiqve licentiæ student, in Ecclesiæ theatrum intrudebatur, id quotiescunque ferebat occasio, obelo, censura, animadversione proscriptis. Non veritus obrectatorum odia,

NON

non falſorum fratrum invidiam, non hoſtium perſecutiones. Hanc deditum Deo candidæque veritati ~~reſponſione~~ ut ferre livida male-
volorum cohors haud potuit, ita cum dentes mordaces & calumni-
atrices in eundem defixiſſet, maſculo ſemper robore & animi con-
fidentia artes ipſorum technasque eliſit. Inditum ſibi hunc a Deo
Divinæ veritatis & Chriſtianæ fortitudinis ſpiritum cum in plurimis,
editis in publicum, ſpeciminibus demonſtraſſet GRAPIUS, iis in-
primis, quibus vel Terminum ſalutis humanæ peremptorium adver-
ſus intempereſtivos Eccleſiæ noſtræ turbatores reprobaverat; vel in-
æſtimabile beneficium converſi in Germanicam linguam S. Biblio-
rum codicis, contra ſciolum quendam, qui in Lutherum cenſo-
rium ſupercilium diſtrinxerat, vindicaverat; vel qui poenis damna-
torum Diabolorumque infernalibus, quaſi amicitiam cum dæmo-
ne, ejuſdem ſalutis cohærede, contracturi, æternitatem abjudica-
verant; vel qui dæmonum exiſtentiam, ut eo minori ſollicitudi-
ne vitandi Satanicæ tentationes & inſidias angerentur, in dubium
vocaverant; vel qui amorem Dei & caritatem proximi, abjecta
ſacrorum dogmatum notitia, tanquam ad ſalutem neque neceſſa-
ria, neque utilitatis quidquam habente, unicum ſalutis noſtræ
fundamentum conſtituerant; vel qui donis adminiſtrantibus, cum
fide & ſanctitate non conjunctis, fruſtum omnem & convertendi
hominem virtutem atque efficaciam abrogaverant; vel qui novas
novorum Prophetarum revelationes in eundem cum antiqvis Bibli-
cisque prophetiis cenſum retulerant. Tot tantaque edidit doctri-
næ ſanioris documenta GRAPIUS. Quibus poſtremo quidam
quaſi acceſſit colophon, cæteris omnibus memorabilior. Re-
quirebatur ante biennium à Collegio Facultatis noſtræ è Comita-
tu WALDECCENSI ad certas de quibusdam, inſinuantibus ſe in
provincia Eccleſiæ ſcholasque, Fanaticorum doctrinis quaſtione-
nes informatio & ſententia. Data illa juxta leges noſtras eſt &
conſcripta à GRAPIO tum Decano, editaque, nobis quidem
non repugnantibus, qui rationem reddere fidei noſtræ quibuſcun-
que parati ſumus, in publicum Corbaci. Cum doctrinas horum no-
vaturientem jam antea comprobaffent duo in vicinia iſta Theologi,
quorum iudicium ad veritatis limam breviter revocaverant pariter

rogati Rostochienſes , illi iracundia exaſtuantes unam judicium
 GRAPIANI pagellam decem integris quaternionibus, felle & amaritudi-
 ne, quod pietatis Profeſſoribus hodie ſolenne eſt, oppletis,
 reſellere anniſi ſunt. GRAPIUS igitur denuo, ceu antea, Decanus,
 Vindicias parare juſſus, novo ſpecimine inextinctum conſervandæ
 defendendæque purioris doctrinæ ardorem teſtatus, maſculo im-
 perterritoque animo antiquam veritatem defendit. Extat in pu-
 blica luce ſcriptum paulo ante fatalem morbum compoſitum edi-
 tumque, ut orthodoxiæ ad extremum uſque vitæ halitum adhæ-
 ſiſſe GRAPIUM, neque ullis maledictis probrisque, quod in ſin-
 gulari gloriæ ſuæ parte ſemper poſuit, à firmo animi propoſito di-
 moveri potuiſſe, immortale erigeret monumentum. Quis vero, ſi
 ingenuum foveat pectus, ſi veritatem, è tenebris à Luthero erutam,
 animo non fallaci & fucoſo complectatur, ſi concordiam, Eccle-
 ſiæ à Servatore noſtro tam ſollicite commendatam, ſine dolo, ſi-
 ne fraude amet, non in pretio habeat, collaudetque illos, qui do-
 ctrinæ nobis Divinitus traditæ tenaciter adhærent, neque ſuaſes
 ſycophantarum audiunt cantilenas, ſi iſthoc pacto Eccleſiæ noſtræ
 concordiam ſtultæ novitatis ſtudio potiorẽ habeat, nec concordiæ
 vinculum in liſium jurgiorumque materiam convertat? Hunc vete-
 teris orthodoxiæ amorem, quem omnibus hujus mundi divitiis, fa-
 voribus, adulationibus, excogitationibus, criminationibus potio-
 rem habuit, quacunquẽ data, immo accepta occasione, in omni-
 bus ſuis ſcriptis, diſputationibus, programmatibus, concionibus,
 ne quisquam de fixa animi ſui ſententia, conſcientiæque ſuæ con-
 victione dubitare unquam poſſet, clariffime ante oculos poſuit.
 Qua de re cumprimis ampliffime teſtatur, non tantum Theologiæ
 Polemicæ libri celeberrimi quondam *D. Rhavii*, Avi ſui, è MSto
 ante triennium ab ipſo editi, *ut hodie quoque*, ita ipſe in Præfatio-
 ne GRAPIUS, *in teſtimonium aliquod veritatis antiquæ contra quos-
 cunquẽ Novaturientes adduci poſſint*; ceu revera ejus lectione in pu-
 dorem dari poſſunt, quotquot hodie novitatibus vel Pietiſticiſ, vel
 Indifferentiſticiſ delectantur; ſed & clarius longe teſtimonium præ-
 bebbit ipſius GRAPII Compendium Theologiæ Poſitivæ univerſæ, ex
 obligatione noſtra erga DEUM deductæ, quod in iterata editione
 ſingulis

singulis propemodum thesibus varios sine ulla *πρωσσωπολησις* veritatis adversarios, quibus thesis opponatur, subjicit. Nec in cæteris quoque scriptis, quorum plurima recentissimis novarum doctrinarum fabris opposita sunt, vel errores dissimulat, vel hypocritarum more excusat. Ipsa docere hoc poterit ocularis inspectio. De iis, qui Pietismo aperte addicti sunt, nihil dicemus. Ex iis, qui veriores se sectari partem videri volunt, non pauci vapidam gestant sub pectore vulpem. Hi studiose cavent, ne unquam in argumentum sese immittant, in quo vel mentionem fieri Fanaticorum necesse sit. Si declinari id nequeat, summâ cum moderatione judicium suum de eorum assertis interponunt, ne favoris hujus seculi hominum, qui rerum publicarum omnium finem in nullâ re alia, quam in publica tranquillitate ponunt, faciant jacturam. De GRAPPIO vere dici poterat, mens ei fuerat in docendo pura, simplex, doli nescia, ingenua, fuci simulati-
onisque expertus. Nec tamen in hoc solo substitit GRAPPIANI nominis gloria, alia plurima sunt, quæ ad hoc laudis & existimati-
onis culmem eundem provexerunt. Laboriosus erat & negotiis cum sacris tum literariis integros dies, integrasque noctes obseptus. Summa ei semper voluptas in legendo, in scribendo, in docendo. Ei fini selectissimam sibi Bibliothecam, amplissimo librorum apparatu in omni eruditionis genere, Antiquario, Exegetico, Polemico, Morali, Homiletico, Philologico & Philosophico instructam, non parcens auro argentoque, sibi comparavit. Cum qua ita familiariter versabatur, ut depromere ex ea, quicquid in quocunque eruditionis genere necessarium ipsi fuerat, citra negotium posset moramque. Iis, qui Theologiæ studio dediti fuerant, scholas varii generis, indefesso semper studio aperuit, sive fundamenta doctrinæ nostræ ponere, sive adversus varios religionis nostræ hostes instrui, sive in disputando proque suggestu perorando exerceri, sive in S. Literarum exegefin manu duci, sive Ecclesiæ historiam cognoscere, sive Moralis disciplinæ solidiori notitia imbui cuperent. Hanc quidem SCHOMERIANA methodo insistens cum Didactica Theologia perpetuo conjunxit, testatus, mutilam hanc & mancarn esse, nisi in illa univcrsa simul
ex

obligatione nostra erga DEum deducerentur & quo pacto, quæ in illa docentur, ad salutarem dirigantur praxin, dilucide demonstraretur. Quid enim æquius sit, quam eos, qui in Academiis sacris studiis, sacroque ministerio destinati sunt, ea ante omnia cætera notitia, iisque præsiis instrui, quibus & alios ad eundem deducere finem, nec auditores suos tantum variarum rerum peritos, sed & DEO devotos, Christianisque moribus, id est, sanctitati pietatique deditos reddere possint? Quod equidem eò magis necessarium est, quo in Academiis, ubi liberior est vivendi ratio, proniorque ad varios excessus ipsa ætatis constitutio, frequentius imbui juvenilia pectora quotidianis adversus impios mores monitis debere omnes confitemur. Inprimis cum iis, qui promovendæ pietati professam addicere operam videri volunt, magna cum acrimonia hoc nostris Academiis objectent, quod pietatis in iis studium susque deque habeatur, atque ideo in iisdem tam frequentes audiantur exorbitationes. Quæ tamen criminatio, quod ex animo livido malitiosoque oriatur, vel inde manifestum est, quod in una ipsarum illarum Academiarum, quæ pietati promovendæ adeo insudant, unus Theologorum in Epistola quadam, in publicam lucem edita, ingenue profiteatur, quod ex turbis de Pietismo motis *Academia illa nihil aliud lucrata sit, quam ut irritatis ex-terorum animis labem contraxerit, forte nunquam eluendam, eo potissimum nomine misera, quod sanctiora non solum haud impetraverit, sed eorum loco pristinam solidioris doctrinæ gloriam amiserit.* Ita nempe aliorum obtrectatores domesticis suorummet testimoniis confunduntur. GRAPPIUS certe veræ, non simulatæ illius & in labiis tantum aut colli inclinatione aut frequentibus suspiriis hærentis, sanctitatis adeo tenax erat, ut non per totam tantum ideo urbem consensu omnium, tanquam uno ore celebraretur, sed ipse quoque, in impietatem etiam omnem, excessusque ab Academiæ civibus commissos pro suggestu graviter & ad omnium terrorem inveheretur, sed si qui ob exorbitationes delati ad Academiæ magistratum, conciliumque fuissent, severiorem iis plerumque quam alii dictayerit poenam. Extant in catalogo scriptorum ipsius tres de Atheismo disputationes, diversis temporibus, deque variis

•rca

circa eundem quæstionibus agentes. Id malum cum ex Indifferen-
tismo hodierno, ubique hodie non minus sub pietatis specie,
quam illa, quæ inde nomen nata est, secta, in civili præcipue
Christianismo, cujus unicus finis est, ut Reip. ita Ecclesiæ, festi-
fita omni non pietate tantum, sed & honestate, tranquillitas
insinuante, tanquam ex largo fonte exoriatur, apud animum suum
GRAPPIUS constituerat, fusiore descriptione & severiore censura pro-
sequi, nisi Divinū consiliū per præmaturā mortē à salutarī hoc proposito
illum avocasset. Jam quid de laboribus ipsius Exegeticis dicemus?
Cui se studio ita impense fervideque dederat, ut comparato sibi
grandi pretio Bibliorum πολυγλωττων opere, in quarumvis dif-
ficultatum abdita penetrare niteretur; tanto id quidem successu,
ut cum vel pro ca hedra, vel in Candidatorum explorationibus,
de locis abstrusioribus dissereret, nonnisi cum singulari delectatio-
ne audiretur. Inprimis cum his studiis linguarum Orientalium &
Antiquitatum Judaicarum, de quo tres de Talmude disputationes
indiciū faciunt, peritiam conjunxerit. Quod & quam variū
argumenti Disputationes hac in eruditionis parte proposuerit, ejus
rei index, qui sequetur, documenta præbebit. Singularem ad
hoc studium ὀρμην GRAPPIO addidit, quod BOHLIANA scripta-
cum in manus ipsius pleraque devenissent, impensius admirari &
interpretandi institutum, quippe ex originali textu & intimis e-
jus visceribus sensum simplicem, nec dubitationi facile obnoxii-
um, investigans, imitatione consecrari sibi proposuisset. Cujus
ideo Analyticam Paraphrasin Psalmorum ante triennium recudi cu-
ravit & Exegesin Prophetæ Zachariæ, quæ à Bohlio ad caput tan-
tum octavum deducta fuerat, suamet interpretatione ad finem us-
que Prophetæ continuavit. In Præfatione, quam utriusque opu-
sculo præfixit, memorabile est, ita de Librorum Biblicorum Exe-
gesi judicare GRAPPIUM, quod lubentissime communiore solidi-
oresque accuratiorum nostrorum interpretum sententias selegit,
adprobaveritque. Abominari enim se in Exegesi ejusmodi nova,
quibus quamplurimi interpretes sapius dedita quasi opera in-
du'gere ament, quamvis interdum non nova, sed recocta tantum
propinentur. Mare quidem amplissimum esse sacratissimam Scri-
ptu.

puram; in quo piscari unus & invenire, quod aliis haud liceat, possit, sed novaturiendi tamen studium & cupiditatem, ubi gravis eandem ratio haud requirat, merito fugiendam esse, ne adversariis criminandi materiem, ac si nasus cereus esset Scripturae & ^{et} sensus quoslibet flecti facile posset, sub ministremus. Quae rari exempli in GRAPPIO modestia & laudem omnino meretur, & imitationem. Sed & ad Ecclesiae historiam & externarum religionum considerationem, quae rari exempli res est, veritatis amor & inserviendi Academicorum suorum studiis desiderium GRAPPIUM pertraxit. Eminent in hoc argumento Rostochium Evangelicum, in quo patriae urbis & Ecclesiae historiam à Reformationis tempore ad hunc usque diem ita exacte curateque describit, Ecclesiae religionisque fata & eorum, qui in eadem singulis temporibus docuerunt, vitam resque gestas, quasi in pictura & imagine quadam, summa cum lectoris delectatione ob oculos ponat. Ex quo non Reip tantum cives in religione cultuque Divino, tanta cum factorum varietate, singulari & quasi miraculoso DEI beneficio, quod paucioribus equidem contigit, ad ipsos derivato, confirmari, sed & hujus Ecclesiae exemplo alii doceri poterant, quanta fidelitate, quantaque constantia, ut sacrum verbi Divini depositum purum illibatumque ad posteros traduceretur, majores hic nostri summa cum nominis sui gloria adlaboraverint. Ad historiam quoque atque controversias, extra Germaniam nostram agitata digressus GRAPPIUS, Arminianorum, Latitudinariorum, Rationalistarum, Hobbesianorum, Hollandorum, Ranterorum, Pajonistarum, Antinomorum, Neonomorum, Jansenistarum, Naturalistarum, Monachomachorum, Cavallierorum, aliorumque in Anglia potissimum & Belgio sectariorum, doctrinas, easque vel monstrosas vel speciem quandam habentes, rogatus ab auditoribus, Fasciculo Exoticarum controversiarum comprehensas, dilucidavit, ut materiae simul intervirent, in qua disputando illi ingenia sua exercerent. Quinimo ad Turcica quoque & Mahummedana progressus, rari exempli scriptum, Achmet Ben-Abdala Epistolam ad Serenissimos Auriacum & Portugalliae Principes, illiusque Epistolam Theologicam de Libero arbitrio, ad Dominum de

de Aquila scriptam utramque sibi à D. *Godofredo Christiano Goetze*, Jcto. communicatam, in lucem publicam produxit. Quamquam de Turcarum religione, quod præcipue ejus adversus Christianos defensionem concernit, nonnulli ex Muhammedanis, quorum opuscula J. H. Hottingerus recenset, laborem curamque impenderint, illa tamen neque lucem adspexerunt unquam, neque alia quam Saracenicæ lingua exarata in Oriente reperiuntur. Ut præter duas has epistolas, elenchum adversus Christianos institutum complexas, aut parum aut nihil ejus generis in Germania fuerit visum. Lectissimæ in illas sunt notæ & observationes GRAPIANÆ, veritatemque religionis Christianæ adversus intortas Mahummedani objectiones masculæ defendunt. Quo verò pacto & in Homileticis ad sacros sermones paraverit eos, qui in hoc exercitiorum genere ministerium suum DEO consecraverant, non tantum peculiari instructione, (Oratorem Ecclesiasticum appellavit) certisque regulis, publicæ luci expositis, edocuit, sed editis quoque tribus Homiliis, tria Homiliarum genera Syntheticum naturale. Schematicum Analyticum & Schematicum Syntheticum representantibus, exemplis nempe regulas illustrantibus, animo Auditorum suorum memoriæque insinuavit. Ut nulla nempe in re Scholasticam juventutem destitueret, quæ ædes ipsius magno numero quotidie adeundo, ab ore sui doctoris sapientiam hauritura, frequentabat. Poterunt GRAPIANÆ eruditionis opes, uberes certe & pretiosæ, inque boni publici utilitatem & ornamentum natæ factæque, pleniorum verborum apparatu recenseri, sed Programmatis mensura excedenda non est. Quare editorum tantum ab ipso catalogum ad conservandam eorum memoriam subjiciemus.

INDEX

Scriptorum

D. ZACHARIÆ GRAPPII,

Secundum annorum seriem dispositus

Annus clb lxxcx

I. *De Subsistentia speciali Disputatio Philosophica Præside M. Georgio Balthasare Mascovio Gryphiswaldia habita.*

B 2

Annus

Annus clō lōcxiv.

II. *De generatione Messia aeterna, ex Ps. II, v. 7. sub Praesidio
D. Fechtii Diss.*

Annus clō lōcxv.

III. *Idea Talmudis Hierosolymitani. Lips.*

IV. *An Talmud sit cremandum? Ib.*

Annus clō lōcxvī,

V. *De calumnia Ono - & Chorolatria, Judeis & Christianis olim
adpersa. Lips.*

VI. *De rosa aurea à Papa Romano quotannis solemniter consecrata. Ib.*

VII. *Miscellanea decurtata pro receptione in Fac. Philos. sub Praes.
M. Jo. Gottl. Mölleri.*

Annus clō lōcxvīī.

VIII. *Inauguralis pro primo in Theologia gradu, controversias
quasdam recentiores de versione B. Lutheri Germanica exami-
nans, sub Praes. D. Fechtii.*

IX. *De controversia novissima inter Dn. Jurieu & Dn. Bayle nu-
per in Belgio agitata: an atheismus necessario ducat ad corrup-
tionem morum?*

X. *Rubicundus & candidus victor ab Edom, sine socio sociaque tor-
cular calcans, ex Jes. LXII, 1-6.*

XI. *De Menais & Menologiis Graecorum*

XII. *Christologia Isajana torcularia, ex Jes. LXIII, 1-6.*

Annus clō lōcxvīīī.

XIII. *Controversia recentior Theologica Pajonismi in Gallia & Bel-
gio hucusque agitata de verbi Divini influxu in conversionem,
Qua Dissertatio postea annexa fuit priori Theologiae contro-
versa editioni*

Annus clō lōcxix.

XIV. *Inauguralis pro Licentia, libellum vernaculum: de aeterno
Evangelio $\delta\omega\mu\alpha\ \tau\epsilon\tau\iota\sigma\tau\omega\varsigma\ \pi\alpha\tau\epsilon\omega\varsigma$, examinans, sub Praesid.
D. Fechtii.*

XV. *De Iudeorum & Muhammedanorum Chibbuth Hakkebher,
seu percussione sepulchrali Disputatio, annexa postea Ahmet
Ben Abdalæ epistola Theologica de libero arbitrio.*

XVI

XVI. *Riga literata.*

XVII. *Controversia recentissima historica: an circumcisio ab Egyptiis ad Abrahamum fuerit derivata? à Jo. Marshamo, Anglo, potissimum & Jo. Spencero mota.*

Annus cló lccc.

XVIII. *Historia literaria Talmudis Babylonici, Dissp. II.*

XIX. *De Cartesianâ methodo convincendi atheni.*

XX. *De placitis quibusdam scripti recentissimi sub titulo: Geologia.*

XXI. *Discursus ecclesiasticus popularis ex Rom. II, 1---II. De divina gratia neglectu, Terminò Peremptorio oppositus & à D. Nihenckio postea contra quendam blateronem aliquoties defensus.*

Annus cló lcccI.

XXII. *Spicilegium historico-Philologicum sistens historiam literariam Alcorani. Et hoc comparat sub finem Epistolæ Theologicae Ahmet Ben Abdalæ de Libero arbitrio.*

Annus cló lcccII.

XXIII. *Specimen Metaphysicæ Biblicæ.*

XXIV. *Controversia selectiores ex Theologia naturali de Deo ejusque attributis.*

Annus cló lcccIII.

XXV. *Controversia selectiores de mysterio S. S. Trinitatis. Quæ utraqve Disputatio deinceps Theologia recens controversæ quæ se fundamentum præbuit.*

XXVI. *Suspectarum quarundam locutionum Calvinismum sapientium, in Ed. Leigh. Critica S. Nov. Test. occurrentium Pentadecas.*

XXVII. *An Aristoteles fuerit Athenus?*

Annus cló lcccIV.

XXVIII. *De concionibus artificiosis & Alamodicis.*

XXIX. *Orator ecclesiasticus, V. Imperativis homileticis Lipsiensibus instructus, 8vo.*

Annus cló lcccV.

XXX. *Controversia recentior de tentatione Eovæ & Christi à diabolo.*

B 3

lo in assumpto corpore facta, ad loca Gen. III, 1. s. & Matth.
IV. . . s. contra Balth. Bekkerum & Zach. Weberum.

XXXI. *Controversiarum Theologicarum & quidem exoticarum, qua recentioribus his temporibus fuerunt mota, fasciculus.*

XXXII. Ahmet Ben Abdalæ, Mohammedani, epistola Theologica de articulis quibusdam fidei ad Serenissimos Auriacum & Portugallia Principes scripta, è Mssso Anglicano edita, notis que ac animadversionibus Critico-Theologicis in disputationibus privatis illustrata ac refutata.

Annus clb lccvii.

XXXIII. Ej. Epistola Theologica de Libero arbitrio ad Dn. de Aquila scripta, è Mssso. iridem Anglicano.

XXXIV. *Vindicia disputationis inauguralis contra aeternum Evangelium habita adversus autorem ἀποκατάστασις, tribus disputationibus quoad materiam illam de statu animarum post mortem exposita.*

XXLV. *Compendii Theologiae positivae universae ex obligatione nostra erga DEUM deductæ specimen. 800.*

XXXVI. *Programma natalitium de ritu adorandi solem tempore natiuitatis Domini.*

XXXVII. *Programma funebre Bernardo Elfers, Senatori Rostochiensis scriptum.*

Annus clb lccviii.

XXXVIII. *Rostochium Evangelicum, historiam Civitatis Rostochiensis ecclesiasticam inde à Reformationis temporibus usque ad nostram aetatem complexum, una cum concione, occasione turris Nicolaitana, procellosa turbinis vi anno 1703. dejecta. in templo Jacobæo habita. Scriptum vernaculo idiome consignatum. Rostochi & Lipsia 12mo.*

XXXIX. XL. XLI. *Tria Programmata exaequalia, memoria D. Georg. Melchioris Schwe'eri, Consulis Rostochiensis, Margarethæ Schönloviae, Christiani Knefebeckii, Senatoris Rostochiensis, relictae viduae, & Elfæ Spengmanniae, D. Jac. Seb. Laurenbergii viduae consecrata.*

XLII,

XL I. *Programma de hirco emissario, populi peccata in desertum
basulante, ad Lev. XVI. occasione controversiarum quarundam
in Anelia & Belgio nuper morarum, tempore Quadrages. pro-
positum.*

XLIII. *Programma ad solemnia Paschalia de die ἁγίου λούσιως veterum.
Annus clb lcccviij.*

XLIV. *De Theologia Sinensium, ejusque reformatione à Jesuitis
tentata.*

XLV. *Controversia recentior: an pietas vel amor sit fundamentum
fidei pacisque ecclesiastica cum Reformatis?*

XLVI. *De decoribus sanctitatis ex utero aurora & rore juventutis
Messia, ad Ps. CX. 3*

Annus clb lcccix.

Edidit & prafatus est hoc anno ad

XLVII. L. Balthaf. Rhauwii *Theologia Polemica Partem I.*

XLVIII. M. Sam. Bohlii *analyticam paraphrasin Psalmorum, ver-
naculo sermone exaratam. 8vo.*

XLIX. Jo. Meineci *Christus à Tridentino Concilio excommunicatus.
Annus clb lccc.*

L. *De donis administrantibus & sanctificantibus.*

LI. *De verbo abbreviato, ex Rom. IX. 28. coll. cum Jes. X. 23.*

LII. *Theologia recens controversa Pars. I. Edidit quoque hoc anno*

LIII. *Partem II. Theologia Polemica Rhawianæ.*

LIV. LV. LVI. III. *Orationes sacrae de Tentatione, ad Matth.
XX, 10. 23. De igne Pentecostali, ad Act. II. 1. 13. &
de Testamento Christianorum quotidiano, Luc. II, 29. 32.
vernaculo sermone publicè dictæ. 8vo.*

Annus clb lcccxi.

EVII. *De Neo. Prophetis Cœmennis, Angliam & Scotiam; hodie
turbantibus, speciètim contra Dn. Lacy, Equitis Angli-
cani judicium.*

LVIII. *De Theologia per ignem. Prafatus est & edidit*

LIX. M Sam. Bohlii *Analysin & Exegesin Prophete Zachariae à
Cap. I. usque ad VIII. quibus reliqua ipse Grapius addidit.
Rost. & Lips. 8vo. &*

LX. LXI.

- LX. LXI. *Theologia Polemica Rhawianæ Partem III itemque IV.*
 LXII. *Theologia recens controversa Continuatio seu Pars II.*
 LXIII. *Christologia recens controversa seu Pars III. Theol. Controversæ.*

Annus clobccxxi.

- LXIV. *Theologia recens controversa Pars absoluta seu IV.*
 LXV. *Præfatio ad M. Dav. Caspari Breviarium Theologia Moralis à Filio ex MCto. editum.*
 LXVI. *Defensio Christiana adversus Facultatis Theologica Gießensis sic dictas doctrinæ famæque vindicias, nomine totius Facultatis Theologica Rostochiensis exarata. Scriptum est in causa Pietistica Waldeccensi luculentissimum, idiomate Germanico.*
 LXVII. *Sermo exequialis vernaculus M. Christiano Hildebrando, Rationalis Philosophiæ in Academia nostra nuper Professori dictus.*

Quæ ad vitam GRAPIANAM spectant, Rectorale Programma fusius enarrabit. Natus Rostochii die VI. Octobris anni MDCLXXI. Patre cognomine & in iisdem officiis constituto. Matre MARGARETHA RAWEN, vidua grandæva & in insperato hoc luctu vix animam trahente. Innexa huic familiæ sunt magna nomina, Krackeviziorum. Rhawiorum, Koenigiorum, Quistorpiorum, Bottsaccorum. In Academiis audivit Cobabum, Schomerum, Henningium, Habichhorstium, Rangonem, Dassovium, Colbergium, Mascovium, Gebhardum, Carpzovium, Ittigium, Moebium, Lehmannum, Olearium, Alberti, Schmidium. Familiariter versatus est cum Pfeiffero, Hohnstædtio, Deutschmanno, Loeschero, Hannekenio, Neumanno, Kirchmayero, Donato, Roerenseio, Feustkingio, Rechenbergio, Menckenio, Bechmanno, Velthemio, Lynckero, Beiero, Posnero, Schubarto, Hebenstreitio, Müllero, Wedelio, Oleario. Specimina eruditionis suæ jam in juventute præclara edidit Gryphiswaldiæ, Rostochii, Bipsiæ. Magistri decus Gryphiswaldiæ, Baccalaurei & Doctoris Rostochii obtinuit Professio Physices & Metaphysices, itemque Archi-Diaconatus Jacobæus ab Amplissimo Senatu Urbico ei collatus est anno MDCXCIX. Theologica.

Pros

Professio a. MDCCIV. In cujus Facultatem receptus, quaternarius,
 vice Decanatum gessit, annis MDCCVI. MDCCIX. MDCCX
 MDCCXII. Primum conjugium anno MDCC. contraxit cum CA-
 THARINA SOPHIA, Summe venerabilis D. QUISTORPII
 nostri Filia. Ex qua natus est JOANNES SAMUEL, Paternis
 virtutibus sacratus. Secundum anno MDCCVII. cum COR-
 NELIA MAGDALENA, magni celeberrimique Daniae Theolo-
 gi BARTHOLDI BOTSACCI Filia, ex qua natae Filiolæ,
 ANNA DOROTHEA, MARGARETHA CHRISTINA,
 CATHARINA SOPHIA, & HEDWICH MAGDALENA.
 Quæ nunc Matris, Fœminæ incomparabilis, deliciae, cum Pa-
 tris in se plusquam maritalem affectum in quotidianam memori-
 am revocant, doloris quidem acerbitatem ad horas quaslibet &
 singula momenta refricant, sed DEI simul, tenerrimi viduarum,
 patris, nunquam sui immemorem affectum in memoriam revocant,
 Non equidem luctus acerbitas, quæ GRAPIANAM QUISTOR-
 PIANAMQUE cum BOTSACCIANA domum Familiamque tam in-
 sperato, tam immaturo, tam flebili GRAPII nostri morte non
 tam affligit, quam opprimit penitus & enecat, ullis exprimi ver-
 bis potest, sed fidem tuam, quisquis es, simul appello, gravi-
 usne vulnus Academiae nostræ Ecclesiaeque, qua illa ab irruente
 in eam impetu quodam Indifferentistico Fanaticismo libera est,
 infligi quam fato tam flebili potuisset? Vix annus est præterlap-
 sus, quo excellentissimæ eruditionis Theologum, JOANNEM
 PETRUM GRUENENBERGIUM, morte non minus immatura ami-
 simus. Florebat duumvirorum horum celebrata ubique locorum
 eruditionis fama Academia nostra, hoc pari superstite nihil deesse
 illi ad summam gloriam videbatur, contendere cum plerisque aliis
 in Germania Academiis jure quodam poteramus. Afflicta per-
 bellicos, omnia in medio nostri vastantes, motus, Academia,
 amittimus Atlantes, humeris hactenus suis eandem gestantes,
 orbamur gloria, qua ad coelum elata illa fuerat, parum abest,
 quin ad incitas redigamur. Cum ante quinquennium ad vici-
 nam Academiam expeteretur eruditionis fama GRAPIUS, Stator
 Servatorque Academiae nostræ, Serenissimus FRIDERICUS WIL-

C

HEL.

HELMUS, ne hoc ejus præcipuo ornamento fulcroque orbaretur, providit. Destinavit ipsi & amplissimam in Consistoriali judicio Adfessuram & Superintendentis titulo Ecclesiarum in Districtu Meelenburgico inspectionem, Ducalemque Theologiæ in Academia Professionem. Pro tanto tamque illustri, conferendo, si vixisset GRAPIUS, in Academiam beneficio æternas TIBI Dux AUGUSTISSIME, ex submississimo pectore agimus gratias. Quo minus eo fruamur, eopse tempore, quo vocari GRAPIUS & obire munia debebat, periculoso, mox lethali, morbo oppressus, DEO, ad æternas ipsum sedes muneraque vocanti, obsequi, nos, qui mœrore quotidiano & lacrymis laceramur, & conficimur, orbos tanto beneficio relinquere debuit. Hæc tamen spes, hæc fiducia in Te posita est, Dux encomio nostro major, fore ut curam erga Academiam Tuam nec posthac deponas, sed ut illa Tuis beneficiis, Tuo affectu, sollicitudine Tua frui perpetuo possit, providentissime disponas. Ita bene de Ecclesia, bene de Republica literaria, bene de bonis omnibus mereberis, nosque illustrissima hæc Tua merita, cum nihil aliud sit in vitibus nostris, æternis Academiæ nostræ annalibus inscribemus. Nec verò minore sollicitudine res nostras curabit, Amplissimæ Reip. urbanæ Proceres. Qui affectu non minus paterno hanc bonarum literarum, bonorumque morum officinam, in qua Vestro litans cum in Ecclesia, tum in Schola honori GRAPIUS vitam suam viresque consumsit, prosequimini. Respicite benevolo liberali, oculo semivivam in dolore Viduam, & quantopere defuncti merita æstimetis, erga matronam, verum omnium virtutum compendium, thalamiq; GRAPIANI pignora, ad sempiternam nominis vestri celebrationem demonstrate. Sic merces in cœlo Vestra DEUS erit, nosque precum nostrarum ardore millecuplam à DEO benedictionem exorare nunquam intermitteremus. Quod vero, quantumque Tibi inflicto morte GRAPII Tui vulnus est, Venerabilis Senex, QUISTORPI? Qui cum illo, ex eo potissimum tempore, quo in familiam Tuam per nuptias exornatissimæ omni virtutum genere Filix Tuæ transit, una quasi anima, unumque cor cum ipso factus es, neque

disso-

dissoluto per Filiae præmaturam mortem hoc vinculo, ab isthoc in ip-
sum affectu, tenerrimo intimoque, vel hilum remisisti. Cum
adproperantibus celeri quasi pede senectutis Tuæ infirmitatibus,
quibus ex aliquanto tempore non tam affici, quam impetu quo-
dam conquassari videbaris, GRAPII Tui, ipsi pectori Tuo inti-
me adfixi, affectu, alloquio, conversatione, auxilio refici & con-
fortari debebas, solatium hoc & auxilium Tui eripitur, redigis
in quandam quasi solitudinem, Tibique cura & sollicitudo erga
Tuammet familiam sanguinemque Tuum longe quam antea ma-
jor, longequè molestior adcrevit. Accipe à supremo Numine,
Senex optime, quæ pro sapientia & voluntate sua senili Tuo cor-
pori imponit, onera. Illud Te viribus ea non sustinendi tantum
sed & feliciter superandi instruere nunquam cessabit. In Te cura
salusque Ecclesiarum Rostochiensium & totius generis QUISTOR-
PIANI, tanto tempore in orbe literario celeberrimi, recumbit.
Confortet DEUS humeros Tuos, multiplicet dies Tuos, per Te sa-
lutem Rostochii nostri porro promoveant meritaque in nos omnes
Tua æterna beatitudine, quamquam, quod enixissimis ab eo pre-
cibus optamus, sero coronet! Ego vero, GRAPI, qui ab-
sentiam posthac Tuam patienter feram? Qui intimo invicem
amore complexi, divelli non posse videbamur. Id solummodo
solatio mihi est, quod ipsa me monente capulari senecta, brevi de-
nuo conjungemur, nunquam amplius ab invicem divellendi.
Dum viveremus uterque, has, quas incolo, ædes, ante te mo-
riturus, perpetuò destinaveram, ut saltem familiari cogitatione
mecum perpetuo versareris, nunquam mei, ceu & ipse erga Te
facturus essem, oblitus. Nunc dissociati quidem sumus, sed re-
dituri aliquando in longe familiaris consortium, effusuro in nos
supremo Numine gaudiorum voluptatumque imbres, nunquam
in ulla temporum æternitate ab invicem divellendos. Superest,
ut & vos alloquar, Cives; qui funus GRAPIANUM nec ipsi
sine acerbissimo animi sensu ac dolore intuemini. Qui vero fie-
ri possit, ut ex memoria vitaque vestra hujus doctoris vestri in
vos merita evulsa, ex animo vestro nunquam effluant? Qua in
vos animi promptitudine, qua eloquii gravitate, quo Divini

Zeli fervore , fanioris puriorisque doctrinæ fluente in pectora
vestra derivaverit , quo pietatis exemplo ad vitam ordine vestro
dignam vos , quantum in se erat traduxerit , quod nec valetu-
dini vitæque suæ , ut proveheret vestra studia , ut ad officia
DEO grata & Ecclesiæ fructuosa idoneos vos promptosque red-
deret, ut labores , curas , vigiliis salutis vestræ causâ devoraret,
appello fidem vestram , annon animo vestro memoriæque inhæ-
reat alte profundeque infixum ? Quare gratum adversus eum ani-
mum testari nunquam intermittite. Memoriam meritorum ejus
qualibet vel data vel accepta occasione celebrare nunquam desistite.
Salutaris doctrinæ semina , in pectora vestra disseminata , nun-
quam suppressite. Quod vero grati memoriæque animi indici-
um , ex mortalium numero erepto , nunc quidem præstare
potestis , ut funus ipsius ad destinatum cineribus ejus quieti
locum frequenti comitatu vestro prosequamini , Collegii mei
nomine amice vehementerque contendo, DEUM verò , omnis
boni auctorem rectoremque , devotissimis supplicationibus vene-
ramur , ut propitio posthac oculo respicere hanc sanctitatis suæ
sedem , hoc bonarum scientiarum & virtutum seminarium ,
tot docentium factam intra hoc temporis intervallum jacturam ,
refarcire , superstitum labores salutari successu fructuque coronare ,
utque singuli hujus Athenæi cives instrumenta sint gloriæ Divinæ
salutisque hominum promovendæ , pro ineffabili sua bonitate
efficere velit. Perscriptum sub Facultatis Theologicæ
figillo, die XXVIII. Februar. i , anno
MDCCXIII.

rogati Rostochienſes , illi iracundia exaſſuante
GRAPIANI pagellam decem integris quaternionibi
tudine , quod pietatis Profeſſoribus hodie ſolen
refellere anniſi ſunt. GRAPIUS igitur denuo, ceu
Vindicias parare juſſus, novo ſpecimine inextinctu
defendendæque purioris doctrinæ ardorem teſtatu
perterritoque animo antiquam veritatem defendit
blica luce ſcriptum paulo ante fatalem morbum
tumque , ut orthodoxiæ ad extremum uſque vita
ſiſſe GRAPIMUM, neque ullis maledictis probrisqu
gulari gloriæ ſuæ parte ſemper poſuir , à firmo ani
moveri potuiſſe , immortale erigeret monumentum
ingenuum foveat pectus , ſi veritatem, è tenebris à
animo non fallaci & fucoſo complectatur , ſi conc
ſiæ à Servatore noſtro tam ſollicite commendatan
ne fraude amet, non in pretio habeat , collaudetq
trinæ nobis Divinitus traditæ tenaciter adhæren
ſycophantarum audiunt cantilenas , ſi iſthoc pacto
concordiam ſtultæ novitatis ſtudio potioſorem habea
vinculum in liſium jurgiorumque materiam conve
teris orthodoxiæ amorem, quem omnibus huius mu
voribus, adulationibus, excogitationibus , crimi
rem habuit, quacunq; data, immo accepta occaſ
bus ſuis ſcriptis, diſputationibus, programmatibi
ne quiſquam de fixa animi ſui ſententia, conſcieri
viſtione dubitare unquam poſſet, clariffime ant
Qua de re cumprimis ampliſſime teſtatur, non tan
Polemici libri celeberrimi quondam *D. Rharvii*,
ante triennium ab ipſo editi, *ut hodie quoque*, ita i
ne GRAP/US, *in teſtimonium aliquod veritatis anti
cunq; Novaturrientes adduci poſſint*; ceu revera eju
dorem dari poſſunt, quotquot hodie novitatibus
Indifferentiſticis delectantur; ſed & clarius longe te
bebit ipſius GRAP/II Compendium Theologiæ Poſiti
obligatione noſtra erga DEUM deductæ, quod in

Copyright 4/1999 VxyMaster GmbH www.vxy/master.com

VierFarbSelector Standard - Eurosk

